

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE GÜRCİSTAN ARASINDAKİ
SERBEST TİCARET ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 29.7.2008 Sayı: 26951)

Kanun No
5792

Kabul Tarihi
23.7.2008

MADDE 1- (1) 21 Kasım 2007 tarihinde Tiflis'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan
Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması**

DİBACE

Türkiye Cumhuriyeti ve Gürcistan (bundan böyle "Taraflar" olarak veya uygun olduğu yerlerde Türkiye ve Gürcistan diye adlandırılacaktır.)

iki ülke arasındaki iktisadi işbirliğinin gelişimine katkıda bulunmak ve karşılıklı ticari mübadelelerin kapsamını artırmak amacıyla, mevcut dostane ilişkileri, özellikle iktisadi işbirliği ve ticaret alanlarını geliştirmek ve güçlendirmek arzusuyla,

Bölgesel işbirliğini teşvik etmek suretiyle bölgedeki siyasi istikrar ve ekonomik gelişmeyi güçlendirmek için çabalarını birleştirme ihtiyacının farkında olarak,

Tarafların çok taraflı ticaret sisteminin sürekli takviye edilmesi hususundaki karşılıklı menfaatlerine atıfta bulunarak ve 1994 Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (bundan böyle "GATT 1994" olarak adlandırılacaktır) ile Dünya Ticaret Örgütü'nün (bundan böyle "DTÖ" olarak adlandırılacaktır) hükümlerinin ve araçlarının dış ticaret politikalarına temel teşkil ettiğini dikkate alarak,

Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında Ortaklık tesis eden Anlaşmayı ve Avrupa Birliği ile Gürcistan arasındaki Ortaklık ve İşbirliği Anlaşması'nı dikkate alarak,

Ticaretlerinin ahenkli bir şekilde gelişmesine yönelik tedbirleri almak ve işbu Anlaşma ile kapsanmayan alanlar da dahil olmak üzere, ortak menfaat alanlarında karşılıklı işbirliğini artırmak ve çeşitlendirmek, böylece eşitliğe, ayrımcılık yapmamaya, haklar ve ödevler arasında dengeye dayalı bir çerçeve ve destekleyici bir çevre yaratmak amacıyla harekete geçmek hususunda hazır olduklarını beyan ederek,

Tarafların, GATT 1994 ve DTÖ'den kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini hesaba katarak,

Bu amaçla, özellikle serbest ticaret alanlarının kurulmasına ilişkin hükümler olmak üzere, işbu Anlaşmanın hükümlerine uygun olarak, Taraflar arasındaki ticarete engellerin kaldırılmasını hedefleyen hükümleri belirlemek hususunda kararlı olarak,

Ticaretin gelişmesinin ve iktisadi ve teknik alanlardaki işbirliğinin, her iki ülkenin hızlı kalkınma stratejilerinin temel unsurlarından biri olduğuna inanarak,

Bu amaçların takibi için aşağıdaki Anlaşmayı (bundan böyle "işbu Anlaşma" olarak adlandırılacaktır) akdetmeye karar vermişlerdir.

MADDE I **Amaçlar**

1. Taraflar, işbu Anlaşmanın hükümleri ile GATT 1994'ün XXIV'üncü maddesi ve DTÖ'yü Kuran Anlaşmanın eki mal ticaretine dair diğer çok taraflı Anlaşmalara uygun olarak, Anlaşmanın yürürlüğe girişinden itibaren aralarında tedricen bir serbest ticaret alanı kuracaklardır.
2. İşbu Anlaşmanın amaçları şunlardır:
 - a) iki ülke halklarının hayat standartlarını yükseltmek amacıyla, Taraflar arasındaki iktisadi işbirliğini artırmak ve geliştirmek;
 - b) mal ticaretindeki güçlükleri ve kısıtlamaları ortadan kaldırmak;
 - c) karşılıklı ticaretin genişletilmesi vasıtasıyla, Taraflar arasındaki iktisadi ilişkilerin ahenkli şekilde gelişmesini teşvik etmek;

- d) Taraflar arasındaki ticarete adil rekabet şartlarını sağlamak;
- e) her iki ülkedeki ortak yatırımların geliştirilmesi başta olmak üzere, yatırımların daha fazla desteklenmesi için şartları yaratmak;
- f) Tarafların üçüncü ülke pazarlarındaki ticaret ve işbirliğini artırmak;
- g) Ticaretteki engellerin kaldırılması vasıtasıyla dünya ticaretinin gelişimine ve genişletilmesine katkıda bulunmak.

MADDE 2

Temel Vergiler ve Malların Sınıflandırılması

1. Taraflar arasındaki işbu Anlaşmanın kapsadığı ticarete, Taraflar ithalatlarında, eşya sınıflandırılmasına ilişkin olarak kendi gümrük tarife cetvellerini uygulayacaklardır.
2. Her bir ürün için, işbu Anlaşma ile tesis edilen müteakip indirimlerin uygulanacağı temel vergi, Tarafların 1 Ocak 2007 tarihinde yürürlükte olan En Çok Kayrılan Ülke (MFN) vergileridir.
3. Eğer, 1 Ocak 2007 tarihinden sonra, özellikle DTÖ'deki tarife müzakerelerinden kaynaklanan indirimler olmak üzere, erga omnes bazda tarife indirimi uygulanırsa, söz konusu indirilmiş vergiler, indirimlerin uygulandığı tarihten itibaren paragraf 2'de belirtilen temel vergilerin yerini alacaktır.
4. Taraflar, temel vergileri konusunda birbirlerini bilgilendireceklerdir.

BÖLÜM I

SANAYİ ÜRÜNLERİ

MADDE 3

Kapsam

Bu Bölümün hükümleri, işbu Anlaşmanın Ek I'inde sıralanan ürünler hariç tutulmak üzere, Armonize Mal Tanımlaması ve Kodlama Sistemi'nin 25 ila 97'nci fasılları arasında yer alan Taraf ülkeler menşeli ürünlere uygulanacaktır.

MADDE 4**İthalattaki Gümrük Vergileri ve Eş Etkili Vergiler**

1. Taraflar, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte, Türkiye Cumhuriyeti ve Gürcistan menşeli ürünlerde ithalattaki tüm gümrük vergilerini ve eş etkili vergileri kaldıracaktır.
2. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Taraflar arasındaki ticarete, ithalata hiçbir yeni gümrük vergisi veya eş etkili vergi konulmayacaktır.

MADDE 5**Mali Nitelikteki Gümrük Vergileri**

İthalattaki gümrük vergilerinin kaldırılmasıyla ilgili hükümler mali nitelikteki gümrük vergilerine de uygulanacaktır.

MADDE 6**İhracattaki Gümrük Vergileri ve Eş Etkili Vergiler**

1. Taraflar arasında ihracattaki tüm gümrük vergileri ve eş etkili vergiler işbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte kaldırılacaktır.
2. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Taraflar arasındaki ticarete, ihracata hiçbir yeni gümrük vergisi veya eş etkili vergi konulmayacaktır.

MADDE 7**İhracat ve İthalattaki Miktar Kısıtlamaları ve Eş Etkili Önlemler**

1. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, ihracat ve ithalata hiçbir yeni miktar kısıtlaması veya eş etkili önlem konulmayacaktır.
2. Taraflar arasında ihracat ve ithalattaki tüm miktar kısıtlamaları ve eş etkili önlemler işbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte kaldırılacaktır.

BÖLÜM II**TEMEL TARIM, İŞLENMİŞ TARIM VE BALIKÇILIK ÜRÜNLERİ****MADDE 8
Kapsam**

1. Bu Bölümün hükümleri, Taraf ülkeler menşeli temel tarım, işlenmiş tarım ve balıkçılık ürünlerine uygulanacaktır.
2. İşbu Anlaşmanın amaçlarına göre, "temel tarım, işlenmiş tarım ve balıkçılık ürünleri" (bundan böyle "tarım ürünleri" olarak anılacaktır) terimi, Armonize Mal Tanımlaması ve Kodlama Sistemi'nin 1 ila 24'üncü Fasılları arasında yer alan ürünler ile bu Anlaşmanın Ek I'inde sayılan ürünler anlamına gelmektedir.

**MADDE 9
Taviz Değişimi**

1. İşbu Anlaşmanın Tarafları, tarım politikalarının izin verdiği ölçüde, tarım ürünleri ticaretinin ahenkli bir şekilde gelişmesini teşvik etmeye ve bu konuyu Ortaklık Komitesi'nde düzenli olarak tartışmaya hazır olduklarını beyan ederler.
2. Bu amaca uygun olarak, Taraflar arasında, tarım ürünlerinde ticareti kolaylaştırmaya yönelik olarak işbu Anlaşma ile karşılıklı olarak sağlanan tavizleri içeren Protokol I akdedilmiştir.
3. Taraflar, tarımın kendi ekonomilerindeki rolünü; tarım ürünleri ticaretinin gelişimini; tarım ürünlerinin yüksek hassasiyetini; kendi tarım politikalarının kurallarını ve DTÖ kapsamında tarım ürünleri ticaretinin serbestleştirilmesine yönelik gelişmeleri dikkate alarak, Ortak Komitenin toplantılarında tarım ürünlerinin ticaretinde ileri tavizler sağlanması ihtimallerini gözden geçireceklerdir.
4. Taraflar, izledikleri tarım politikaları ya da uyguladıkları önlemlerde, işbu Anlaşma ile belirlenen tarım ürünleri ticaretine ilişkin koşulları etkileyebilecek nitelikteki değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir. Herhangi bir Tarafın talebi üzerine Ortak Komite'de durumun incelenmesi için acil danışmalarda bulunulacaktır.

MADDE 10**Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemleri**

Taraflar, sağlık ve bitki sağlığı konularındaki mevzuatlarını, keyfi veya haksız ayrımcılık şeklinde veya aralarındaki ticarete gizli kısıtlama aracı olarak uygulamayacaklardır. Taraflar, sağlık önlemlerini GATT 1994 ve diğer ilgili DTÖ anlaşmalarının hüküm ve usulleri çerçevesinde uygulayacaklardır.

BÖLÜM III**ORTAK HÜKÜMLER****MADDE 11****İç Vergilendirme**

1. Taraflar, iç vergiler ile diğer vergileri ve düzenlemeleri GATT 1994'ün IIFüncü Maddesi ve diğer ilgili DTÖ Anlaşmalarına göre uygulamayı taahhüt ederler.
2. İhracatçılar, taraflardan birinin ülkesine ihraç edilen ürünlere doğrudan veya dolaylı olarak konulan dolaylı vergilendirme miktarını aşan iç dolaylı vergi iadesinden yararlanamazlar.

MADDE 12**Diğer Anlaşmalarla Düzenlenen Ticaret İlişkileri**

1. İşbu Anlaşma, kendisinin getirdiği ticaret rejimini ve özellikle menşe kurallarıyla ilgili hükümlerini olumsuz olarak etkilemedikçe, üçüncü ülkelerle gümrük birliklerinin, serbest ticaret alanlarının devamını veya bunların kurulmasını yahut sınır ticaretine yönelik düzenlemeler yapılmasını engellemeyecektir.
2. Taraflar, gümrük birlikleri veya serbest ticaret alanları tesis eden anlaşmalar ve uygun olduğu takdirde üçüncü ülkelerle dış ticaret politikalarına ilişkin diğer temel meseleler hakkında Ortak Komitede bilgi alışverişinde bulunacaklardır. Söz konusu bilgi alışverişi, Tarafların işbu Anlaşmada ifade edilen karşılıklı menfaatlerinin dikkate alınmasını teminen yapılacaktır.

MADDE 13**Damping**

Taraflardan biri, işbu Anlaşma tarafından düzenlenen ticari ilişkilerde, GATT 1994'ün VPncü Maddesi anlamında damping yapılmakta olduğunu tespit ederse, bu uygulamaya karşı, GATT 1994'ün VFncü Maddesine ve bu Madde ile ilgili anlaşmalarca tesis edilen kurallara göre uygun önlemleri alabilir.

MADDE 14
Korunma Önlemleri

1. Herhangi bir ürünün Taraflardan birine çok yüksek miktarlarda ithal edilmesi halinde, Taraflardan her biri, GATT 1994'ün XIX'uncu Maddesi ve DTÖ Korunma Önlemleri Anlaşması çerçevesindeki hak ve yükümlülüklerini muhafaza eder. İşbu Anlaşma, korunma önlemleri bakımından Taraflara herhangi bir ilave hak veya yükümlülük getirmemektedir.
2. Taraflar arasında, GATT 1994'ün XIX'uncu Maddesi ve DTÖ Korunma Önlemleri Anlaşması hükümleri uygulanacaktır.

MADDE 15

**Re-eksport ve Ciddi
Kıtlık**

1. 6 ve 7'nci Maddelerin hükümlerine uyulması:
 - a) bir ürünün, işbu Anlaşmanın ihracatçı Tarafının ihracat miktar kısıtlamaları, ihracat vergileri yahut eş etkili önlemler veya vergiler uyguladığı bir üçüncü ülkeye re-eksportuna; veya
 - b) ihracatçı Taraf için elzem bir üründe ciddi kıtlığa veya kıtlık tehdidine;yol açmakta ise ve yukarıda sözü edilen durumların, ihracatçı Taraf için büyük güçlükler doğurması veya bunlar: doğurması ihtimalini ortaya çıkarması halinde, anılan Taraf, paragraf 2'deki usuller uyarınca uygun önlemleri alabilir.
2. Paragraf 1'de aüfta bulunulan durumlardan kaynaklanan güçlükler, incelenmek üzere Ortak Komite'ye sunulacaktır. Komite güçlüklerin sona erdirilmesi için herhangi bir karar alabilecektir. Sorunun Ortak Komite'ye intikal ettirilmesini izleyen otuz gün içerisinde böyle bir kararın mevcut olmaması halinde, ihracatçı Taraf, ilgili ürünün ihracatına yönelik uygun önlemleri alabilecektir. Bu önlemler ayırımı gözetilmeyecek şekilde uygulanacak ve var olmalarını ^gerektiren sebepler ortadan kalktığında sona erdirilecektir.

MADDE 16**Genel İstisnalar**

İşbu Anlaşma, kamu ahlakı, kamu politikası veya kamu güvenliği; insan, hayvan veya bitki sağlığının ve çevrenin korunması; sanatsal, tarihi veya arkeolojik değeri haiz milli hazinelerin korunması; fikri, sınai ve ticari mülkiyetin korunması gerekçeleriyle ithalat, ihracat veya transit ürünlerde yasaklama veya kısıtlama konulmasını engellemez. Bununla beraber, bu tür yasaklamalar ve kısıtlamalar, Taraflar arasındaki ticarete keyfi ayrımcılık yapılması veya gizli kısıtlamalar için bir araç teşkil etmemelidir.

MADDE 17**Ödemeler Dengesi Güçlükleri**

Taraflardan biri ciddi bir ödemeler dengesi güçlüğü içinde veya tehdidi altında olduğu takdirde, ilgili Taraf, DTÖ Anlaşması çerçevesinde düzenlenen şartlara istinaden, sınırlı bir süre için ve ödemeler dengesi durumunu iyileştirmek için gerekenin ötesine gitmeyecek kısıtlayıcı önlemler alabilir. İlgili Taraf, söz konusu önlemlerin başlangıcı hakkında diğer Tarafı derhal haberdar edecek ve mümkün olan en kısa zamanda bunların kaldırılmasına yönelik takvimi diğer Tarafa sunacaktır.

MADDE 18**Menşe Kuralları ve Gümrük İdareleri Arasında İşbirliği**

1. Taraflar, karşılıklı ticarete tercihli menşe kurallarını uygulamak hususunda mutabık kalmışlardır.
2. İşbu Anlaşmanın II sayılı Protokolü tercihli menşe kurallarını ve idari işbirliğinin ilgili yöntemlerini düzenlemektedir.
3. İşbu menşe kurallarının tadil edilmesi halinde, Ortak Komite menşe kurallarının tadil edilmesi sürecini başlatacaktır.

BÖLÜM IV**DEVLET TEKELLERİ, REKABET KURALLARI, ÖDEMELER VE DİĞER İKTİSADİ HÜKÜMLER****MADDE 19****Ödemeler ve Transferler**

Taraflar, Türkiye ve Gürcistan arasındaki ödemeler dengesi cari hesabına ilişkin bütün ödemelerin ve transferlerin, Uluslararası Para Fonu Anasözleşmesi'nin VIII'inci

Maddesinin hükümlerine uygun olarak, konvertibl para ile yapılmasına izin vermeyi taahhüt ederler.

MADDE 20

İşletmelere İlişkin Rekabet Kuralları

1. Aşağıdaki hususlar, Taraflar arasındaki ticareti etkiledikleri ölçüde işbu Anlaşmanın düzgün şekilde işleyişi ile bağdaşmamaktadır:
 - a) rekabetin önlenmesi, kısıtlanması veya saptırılmasını hedefleyen veya etki itibariyle bu sonucu doğuran işletmeler arası bütün anlaşmalar, işletme birlikleri tarafından alınan kararlar ve işletmeler arası ortak uygulamalar;
 - b) bir veya birden fazla işletmenin Taraflardan birinin topraklarının tamamında veya önemli bir kısmında sahip oldukları hakim durumu kötüye kullanması;
 - c) belirli işletmeleri veya belirli malların üretimini kayıtarak rekabeti bozan veya bozma tehlikesini doğuran herhangi bir devlet yardımı.
2. Ortak Komite, işbu Anlaşma yürürlüğe girdikten itibaren beş yıl içerisinde, paragraf l'in uygulanması için gerekli kurallara yönelik karar alacaktır. Bu kurallar kabul edilene kadar, paragraf l.c)'nin yürütülmesi için Madde 21'in hükümleri uygulanacaktır.
3. Her iki Taraf, verilen yardımların toplam miktarı ve dağıtım hakkında yıllık olarak diğer tarafa rapor vermek ve talep edildiği takdirde yardım planlarına dair bilgi sağlamak suretiyle devlet yardımları alanında şeffaflığı sağlayacaktır. Taraflardan birinin talebi üzerine diğer taraf devlet yardımlarına ilişkin belirli özel durumlar hakkında bilgi sağlayacaktır.
4. Herhangi bir Taraf, belirli bir uygulamanın, işbu Maddenin birinci paragrafındaki şartlar ile bağdaşmadığını düşünürse, ve:
 - a) bunun, paragraf 2'de atıfta bulunulan uygulama kuralları çerçevesinde yeterince ele alınmadığı, veya
 - b) böyle kuralların yokluğu ve böyle bir uygulamanın diğer Tarafın menfaatine

ciddi zarar vermesi yahut ciddi zarar tehdidi teşkil etmesi veya hizmet sektörü de dahil yerli sanayiine maddi zarar vermesi hallerinde

söz konusu Taraf, Ortak Komite bünyesindeki istişareleri takiben veya böyle bir istişare için yaptığı müracaatın üzerinden otuz iş günü geçtikten sonra uygun önlemleri alabilir.

Paragraf l.c)'ye aykırı uygulamalar söz konusu olduğunda, bu gibi uygun önlemler, DTÖ hükümlerinin uygulanabildiği hallerde, Taraflar için geçerli olan ve yalnızca DTÖ tarafından belirlenen usuller ve koşullar ile onun gözetiminde müzakere edilmiş olan diğer uygun araçlar uyarınca alınabilir.

5. Taraflar, bu Maddeye uygun olarak kabul edilmiş aykırı hükümlere halel gelmeksizin, meslek ve iş gizliliğinin gerektirdiği sınırlamaları göz önünde tutarak bilgi değişiminde bulunacaklardır.

MADDE 21

Sübvansiyonlar

1. Tarafların sübvansiyonlara ilişkin hak ve yükümlülükleri, GATT 1994'ün VI ve XVI'ncı Maddelerine, DTÖ Sübvansiyonlar ve Telafi Edici Önlemler Anlaşmasına ve DTÖ Tarım Anlaşmasına tabi olacaktır.
2. Bir Tarafın, ikili ticareti etkileyecek şekilde sübvansiyon verildiğini tespit etmesi durumunda, ilgili Taraf yukarıda belirtilen Anlaşmalar uyarınca uygun önlemleri alabilir.

MADDE 22

Fikri Mülkiyet Hakları

1. İşbu Anlaşmanın Tarafları, bu Madde ve ilgili uluslararası anlaşmaların hükümlerine uygun olarak, fikri mülkiyet haklarının, ihlal, sahtecilik ve korsancılığa karşı uygulanmaları için alınacak önlemler dahil üzere, yeterli, etkin ve ayırım gözetmeyecek şekilde korunmasını sağlayacaklardır.
2. İşbu Anlaşmanın Tarafları, birbirlerinin vatandaşlarına kendi vatandaşlarına tanıdıklarından daha az avantajlı bir muamele tanımayacaklardır. Bu yükümlülüğe ilişkin istisnalar, TRIPS Anlaşmasının 3'üncü Maddesinin esasa ilişkin hükümleri ile uyumlu olmalıdır.

3. İşbu Anlaşmanın Tarafları, birbirlerinin vatandaşlarına diğer herhangi bir ülkenin vatandaşlarına tanıdıkları uygulamadan daha az avantajlı bir muamele tanımayacaklardır. Bu yükümlülüğe ilişkin istisnalar, TRIPS Anlaşmasının esasa ilişkin hükümleri, özellikle söz konusu Anlaşmanın 4 ve 5'inci Maddeleri ile uyumlu olmalıdır.
4. Bu Maddenin uygulanması Taraflarca düzenli olarak gözden geçirilecektir. Fikri mülkiyet alanında ticari koşulları etkileyen bir sorun ortaya çıkması durumunda, Taraflardan birinin talebi üzerine, her iki Tarafı da tatmin edecek bir çözüme ulaşmak amacıyla acil işlemlerde bulunulacaktır.

MADDE 23

Devlet Tekelleri

1. Taraflar, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girişinden itibaren dördüncü yılın sonuna kadar, ticari nitelikteki bütün devlet tekellerini, malların tedarikine ve pazarlanmasına ilişkin şartlar itibarıyla, Tarafların vatandaşları arasında farklılık olmayacak şekilde tedricen uyumlaştıracaklardır.
2. Ortak Komite, bu amacın gerçekleştirilmesi için alman önlemlerden haberdar edilecektir.

MADDE 24

Kamu Alımları

Taraflar, kamu alımlarının tedricen serbestleştirilmesinin işbu Anlaşmanın bir amacı olduğunda hemfikirdirler. Ortak Komite, bu amacın hayata geçirilmesine yönelik danışmalarda bulunacaktır.

MADDE 25

Ticarette Teknik Engeller

1. Tarafların, teknik düzenlemeler, standartlar, uygunluk değerlendirmesi ve ilgili tedbirlere ilişkin hakları ve yükümlülükleri DTÖ Ticarette Teknik Engeller Anlaşması çerçevesinde yürütülecektir.
2. Taraflar, karşılıklı sistemlerinin daha iyi anlaşılmasını, birbirlerinin pazarlarına girişin kolaylaştırılmasını ve ticaretteki teknik engellerin kaldırılmasını teminen teknik düzenlemeler, standartlar ve uygunluk değerlendirmesi alanında işbirliğini güçlendireceklerdir. Taraflar, bu Maddede ifade edilen hedefin tatbikinin

incelenmesi için Ortak Komitede istişarelerde bulunacaklardır.

3. Her bir Taraf, diğer Tarafın talebi üzerine, standartlar, teknik kurallar ve benzer önlemlerle ilgili özel münferit durumlar hakkında bilgi sunacaktır.
4. Paragraf I'in hükümlerine hâlel getirmeksizin, Taraflardan birinin ticarete teknik engel oluşturabilecek veya engel oluşturan önlemler alması halinde, Taraflar, DTÖ Ticarete Teknik Engeller Anlaşması ile uyumlu olarak uygun bir çözüme ulaşmak amacıyla, Ortak Komite bünyesinde derhal istişarelerde bulunmak hususunda uzlaşmışlardır.

MADDE 26 **Hizmet Ticareti**

1. Taraflar, DTÖ himayesinde devam eden çalışmalarını dikkate almak suretiyle, DTÖ Hizmet Ticareti Genel Anlaşmasının (GATS) hükümleri ile uyumlu olarak, tedrici serbestleşmenin sağlanması ve pazarlarının hizmetler ticaretine açılmasını hedefleyeceklerdir.
2. Taraflar, uluslararası gelişmeleri dikkate alarak, Ortak Komite'de düzenli aralıklarla uygun hizmet sektörlerini gözden geçirecek ve hizmet ticaretinin daha ileri serbestleştirilmesini değerlendireceklerdir.

BÖLÜM V

KURUMSAL VE NİHAİ HÜKÜMLER

MADDE 27

Ortak Komitenin Kurulması

1. Her iki Tarafın da temsil edileceği bir Ortak Komite kurulmuştur. Ortak Komite, işbu Anlaşmanın idaresinden sorumlu olacak ve düzgün şekilde uygulanmasını sağlayacaktır.
2. İşbu Anlaşmanın düzgün bir şekilde uygulanması amacıyla Taraflar, Ortak Komite bünyesinde bilgi değişiminde bulunacak ve Taraflardan birinin talebi üzerine danışmalar yapılacaktır. Ortak Komite, Taraflar arasındaki ticarete

engellerin daha da ileri derecede kaldırılması imkanını gözden geçirecektir.

3. Ortak Komite, 28 inci Maddenin 3 üncü paragrafı hükümleri Uyarınca, işbu Anlaşmada öngörülen hallerde kararlar alabilir. Ortak Komite, diğer konularda tavsiyelerde bulunabilir.

MADDE 28

Ortak Komite'nin Usulleri

1. Ortak Komite, işbu Anlaşmanın düzgün bir şekilde uygulanması için, talep üzerine gerekli olduğu her zaman, ancak yılda en az bir defa olmak üzere uygun seviyede toplanacaktır. Taraflardan herhangi biri toplantı yapılmasını talep edebilir.
2. Ortak Komite oybirliği ile hareket edecektir.
3. İşbu Anlaşmanın Taraflarından-birinin Ortak Komite'deki temsilcisi bir kararın anayasal gereklerin tamamlanması şartına tabi olarak kabul ettiği takdirde, kararda daha geç bir tarih belirtilmiyorsa, bu karar, gereklerin yerine getirildiğine dair yazılı bildirim alınacağı tarihte yürürlüğe girecektir.
4. Ortak Komite, diğerlerinin yanı sıra toplantı çağrılarının yapılmasına ve Toplantı Başkanının tayini ile görev süresine dair hükümleri içerecek çalışma usullerini kabul edecektir.
5. Ortak Komite, görevlerini yerine getirmekte kendisine yardımcı olmaları için gerekli gördüğü alt komitelerin ve çalışma gruplarının kurulmasına karar verebilir.

MADDE 29**Güvenlik İstisnaları**

Bu Anlaşmadaki hiçbir şey, Taraflardan birinin aşağıdaki tedbirleri almasını engellemez:

- a) temel güvenlik çıkarlarına aykırı olarak bilgi açıklanmasının önlenmesi için gerekli gördüğü;
- b) bu tür önlemlerin özel olarak askeri amaçlı olmayan ürünlerin rekabet koşullarına zarar vermemesi kaydıyla, silah, mühimmat ve savaş malzemelerinin üretimi ve ticareti veya savunmaya yönelik zaruri araştırma, geliştirme ve üretim ile ilgili olarak;
- c) hukuk ve düzenin muhafazasını etkileyen ciddi iç kargaşa durumunda savaş zamanı veya savaş tehdidi teşkil eden ciddi uluslararası gerilim zamanlarında ya da barış ve uluslararası güvenliğin sağlanması amacıyla kabul ettiği yükümlülükleri yerine getirmeye yönelik olarak temel güvenlik çıkarları için gerekli gördüğü.

MADDE 30**Yükümlülüklerin Yerine Getirilmesi**

1. Taraflar, işbu Anlaşmanın amaçlarına ulaşılmasını ve bu Anlaşmadan doğan yükümlülüklerinin yerine getirilmesini teminen gerekli bütün önlemleri alacaklardır. İşbu Anlaşmanın yorumlanması ve uygulanmasına dair bir fikir ayrılığı ortaya çıkması durumunda, Taraflar, iki tarafı da tatmin edici bir çözüme ulaşmak için işbirliği ve istişarelerde bulunmak üzere her tür çabayı sarf edeceklerdir.
2. Her iki Taraf, herhangi bir mevcut veya tasarlanan önlem ya da işbu Anlaşmanın işleyişini etkileyebileceğini düşündüğü başka herhangi bir mesele hakkında diğer Taraf ile danışma talebinde bulunabilir. Danışma talebinde bulunan Taraf, aynı zamanda konu hakkında diğer Tarafa yazılı bildirimde bulunacak ve ilgili tüm bilgiyi sağlayacaktır.
3. Taraflardan birinin talep etmesi durumunda, iki tarafı da tatmin edici bir çözüme ulaşmak amacıyla, paragraf 2'de atıfta bulunulan bildirim alınmasından itibaren 10 gün içerisinde Ortak Komite'de danışmalarda bulunulacaktır.

MADDE 31**Önlemlerin Uygulanması için Bildirim ve İstişare Usulleri**

1. İşbu Anlaşmanın Tarafları, 14, 15, 20 ve 30 uncu Maddelerde belirtilen herhangi bir önlemin uygulanması için işlem başlatmadan önce doğrudan istişarelerde bulunmak suretiyle, aralarındaki görüş farklılıklarını çözmek için gayret gösterecekler ve durumdan diğer Tarafı haberdar edeceklerdir.
2. Önlemlere başvurmayı düşünen Taraf derhal Ortak Komite'ye bildirimde bulunacaktır. İlgili Taraf, Ortak Komite'ye ilgili bütün bilgileri sağlayacak ve vakanın incelenmesi için gereken yardımı sağlayacaktır. Müstereken kabul edilebilir bir çözümün bulunabilmesi maksadıyla, Taraflar arasında Ortak Komite'de gecikmeksizin istişarelerde bulunulacaktır.
3. Sorunun Ortak Komite'ye intikalini izleyen bir ay içerisinde, ilgili Tarafın, itiraz edilen uygulamaya ya da bildirilmiş olan güçlüklerle son verememesi ve sorun hakkında bir Ortak Komite kararının bulunmaması halinde, zarar gören Taraf, durumun düzelmesi için gerekli gördüğü önlemleri alabilir.
4. Alınan Önlemler derhal Ortak Komite'ye bildirilecektir. Söz konusu önlemler, kapsam ve süreleri bakımından, uygulanmalarına sebebiyet veren durumun düzeltilmesi için kesinlikle gerekli olanlarla sınırlı tutulacak ve bahse konu uygulamaların veya güçlüklerin sebebiyet verdiği zararı aşmayacaklardır. İşbu Anlaşmanın işleyişine en az zarar verecek olan önlemlere öncelik tanınacaktır.
5. Alınan önlemler, hafifletilmeleri yahut koşullar artık bunların muhafazasını haklı kılmadığı zaman sona erdirilmeleri maksadıyla Ortak Komite bünyesinde düzenli olarak istişarelere konu kılınacaktır.
6. Ani eylemi gerektiren olağanüstü koşulların önceden incelemeyi imkansız kılması halinde, ilgili Taraf, 14, 15, 20 ve 30'uncu Maddelerdeki hallerde, durumu düzeltmek için kesin olarak gereken ihtiyati önlemleri hemen uygulayabilir. Önlemler, gecikmeksizin Ortak Komite'ye bildirilecek ve işbu Anlaşmanın Tarafları arasında Ortak Komite bünyesinde istişarelerde bulunulacaktır.

MADDE 32**Anlaşmazlıkların Halli**

1. Taraflardan herhangi biri, işbu Anlaşmanın uygulanmasına veya yorumlanmasına dair anlaşmazlıkları Ortak Komiteye sunabilir.

2. Ortak Komite, anlaşmazlığı, karar almak suretiyle çözebilir.
3. Taraflardan her biri, paragraf 2'de ifade edilen kararın uygulanmasına yönelik önlemleri almakla yükümlü olacaktır.
4. Anlaşmazlığın, paragraf 2 uyarınca çözümlenmesinin mümkün olamaması halinde, Taraflardan herhangi biri, hakem tayini hususunda diğerine bildirimde bulunabilir. Bunun üzerine, diğer Taraf, iki ay zarfında ikinci bir hakem tayin etmelidir.
5. İki hakem, Tarafların diplomatik ilişkileri bulunduğu üçüncü bir ülke vatandaşını üçüncü bir hakem olarak tayin ederler. Üçüncü hakemin tayin edilmesi hususunda iki ay içerisinde mutabakata varılamaması halinde, gerekli atama Ortak Komite tarafından yapılacaktır.
6. Hakemlerin kararları oy çokluğu ile alınacaktır.
7. İhtilafli Tarafların her biri hakemlerin kararını uygulamak için gereken adımları atacaktır.

MADDE 33 **Geliştirici Hüküm**

1. Taraflardan biri, işbu Anlaşma ile kurulan ilişkileri Anlaşmanın kapsamadığı alanlara yaymak suretiyle geliştirmenin yararlı ve Tarafların ekonomilerinin menfaatine olacağını düşündüğü takdirde, diğer Tarafa bir talep sunacaktır. Ortak Komite, bu talebi inceleyecek ve, uygun hallerde, özellikle müzakerelerin başlatılmasına yönelik tavsiyelerde bulunacaktır.
2. Paragraf l'de atıfta bulunulan usul sonucunda varılan anlaşmalar, işbu Anlaşmanın Taraflarının milli mevzuatları uyarınca onaylanacak veya kabul edilecektir.

MADDE 34 **Tadilatlar**

Ekleri ve Protokolleri de dahil olmak üzere, işbu Anlaşmada yapılacak tadilatlar, Tarafların birbirlerine, bu tadilatların yürürlüğe girmesi için milli mevzuatında öngörülen bütün gereklerin yerine getirildiğini bildirdikleri son yazılı bildirim diplomatik kanallar vasıtasıyla ulaştığı tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE 35
Protokoller ve Ekler

İşbu Anlaşmaya dair Protokoller ve Ekler Anlaşmanın ayrılmaz parçasını oluşturur. Ortak Komite, Tarafların milli mevzuatlarına göre, Protokolleri ve Ekleri tadil etmeyi kararlaştırabilir.

MADDE 36

Geçerlilik ve Sona Erme

1. İşbu Anlaşma sınırsız bir süre için akdedilmiştir.
2. Her bir Taraf, diğer Tarafa yazılı bildirimde bulunmak suretiyle işbu Anlaşmayı fesh edebilir. İşbu Anlaşma, fesih bildirimiminin diğer Tarafa ulaştığı tarihten sonraki altıncı ayın birinci günü sona erer.

MADDE 37
Yürürlüğe Giriş

İşbu Anlaşma, Tarafların birbirlerine, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için milli mevzuatında öngörülen bütün gereklerin yerine getirildiğini bildiren son yazılı bildirim diplomatik kanallar vasıtasıyla ulaştığı tarihten sonraki ikinci ayın birinci günü yürürlüğe girecektir.

BUNUN KANITI OLARAK aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu hususta tam yetkili olarak, işbu Anlaşmayı imzalamışlardır.

İşbu Anlaşma, Tiflis'te 21 Kasım 2007 tarihinde, bütün metinler eşit derecede muteber olmak üzere, her biri Türkçe, Gürcüce ve İngilizce dillerinde, iki orijinal nüsha olarak yapılmıştır. İşbu Anlaşmanın yorumunda farklılık olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Adına

Gürcistan Adına

* Madde 3 ve 8 de atıfta bulunulan ürünlerin listesini içeren EK-I ile madde 9 da atıfta bulunulan Protokol I ve madde 18 de atıfta bulunulan Protokol II metinleri, tasarının Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğündeki dosyasındadır.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
18	90	541
23	122	657
25	134	759:767, 769:778

I- Gerekçeli 259 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 134 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Plan ve Bütçe, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/557